

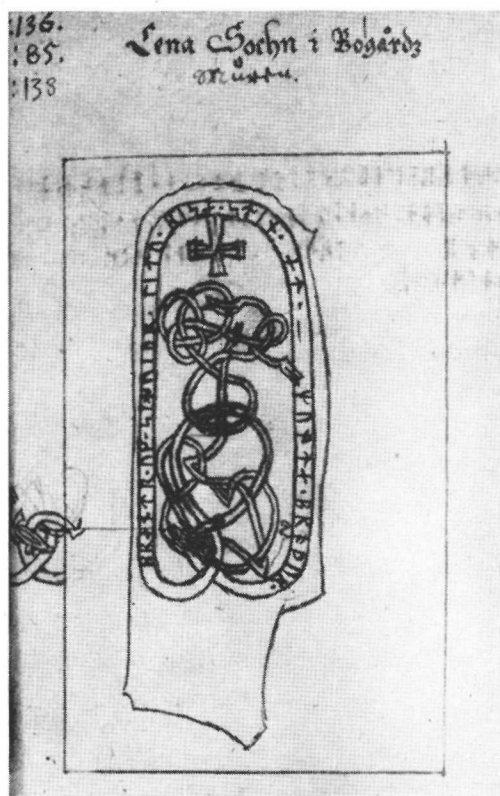

Fig. 215. U 1026. Lena kyrka.
Efter teckning av Rhezelius (F a 10: 1).

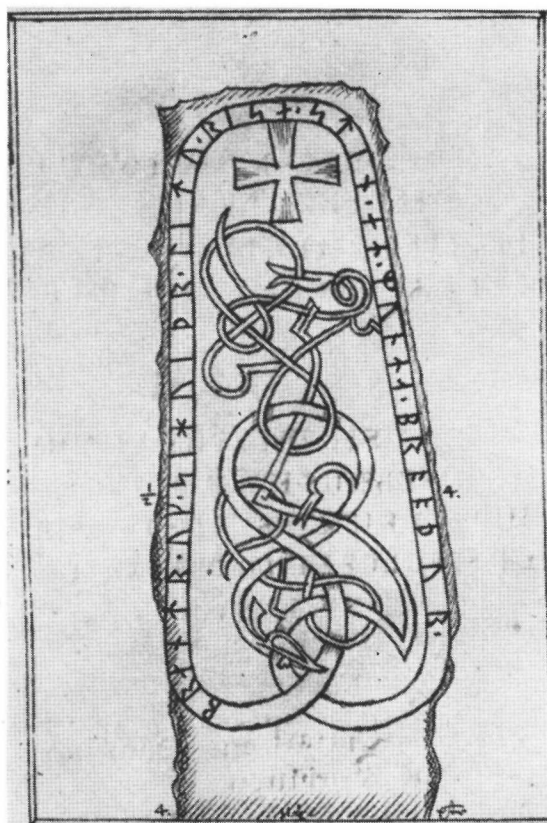

Fig. 216. U 1026. Lena kyrka.
Efter teckning av Rhezelius (F l 1).

1026. Lena kyrka.

Pl. 58, 59.

Litteratur: B 521, L 229, D 1: 224. J. Bureus, Fa 6 s. 73 n:r 136 (Bureus' egen uppteckning), s. 127 n:r 85 (Caspar Cohl), s. 193 n:r 138 (Rhezelius), Fa 5 n:r 245, Fa 1 s. 56; J. Rhezelius, Fa 10: 1 n:r 67, Fl 1 n:r 19, F m 18 s. 345; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 64; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 327; R. Dybeck, Reseberättelse 1864 (ATA), Fornminnen i Lena sn 1864 (ATA); UFT h. 5 (1876), s. 31; K. E. Westerberg, Inventering av forn lämningar i Lena sn 1927 (ATA).

Äldre avbildningar: J. Rhezelius, teckningar (i Fa 10: 1, Fl 1, F m 18); J. Bureus, kopparstick (F f 6 n:r 98); J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 521); R. Dybeck (D 1: 224).

Lena kyrka ligger på en höjd, som sträcker sig omkring 150 m. söderut från kyrkan. På sydligaste delen av denna höjd, som mot V sluttar brant ned mot prästgården nedanför, stå två runstenar resta, U 1026 och 1027, omkr. 70 m. S om bogårdsmurens sydvästra hörn. Ristningarna äro vända mot V.

Den ena stenen, U 1026, var känd redan av Joh. Bureus. Den fanns »Uti Lena Kyrkiegårdsmur» (Fa 6), »I Bolgårdsmuren» (Fa 5). Caspar Cohl (Fa 6): »Ther i bolgårdsmuren norr uth.» Joh. Rhezelius: »Lena Sochn i Kyrkio Muren» (Fa 6), »Lena Sochn i Bogårdz Muren» (Fa 10: 1), »I Norre Bogålsmuren widh Steglukan» (Fl 1). — J. Peringskiöld, *Monumenta*: »Norr i Boogårdsmuren på inre sijdan åth Kyrkiegården sitter en inmurader Runesten, som i hedendomen här på åsen någonstädes warit upreester.» Träsnittet har påskriften: »Lena kyrkogård i Bolgårdsmuren» (B 521: »Kyrko-gård»; L 229: »N. kyrkogårdsmuren»). — O. Celsius

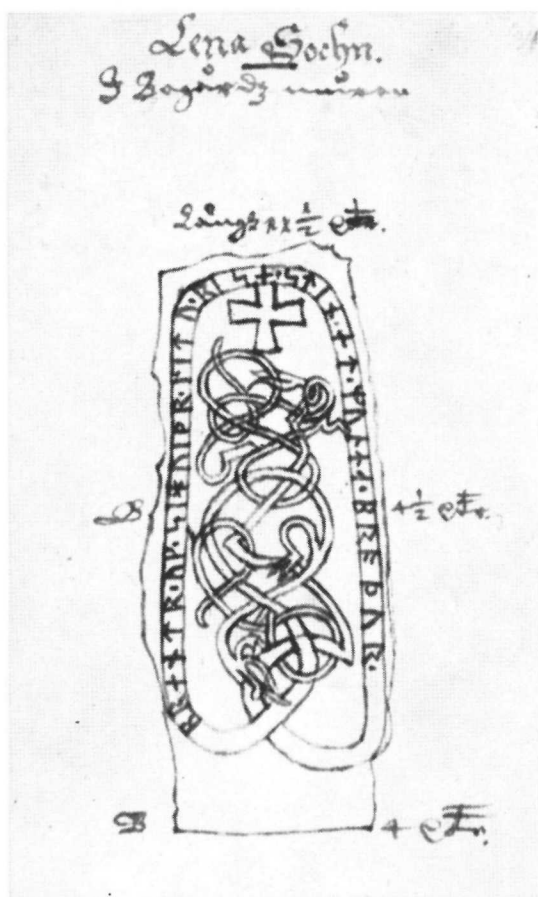

Fig. 217. U 1026. Lena kyrka.
Efter teckning av Rhezelius (F m 18).

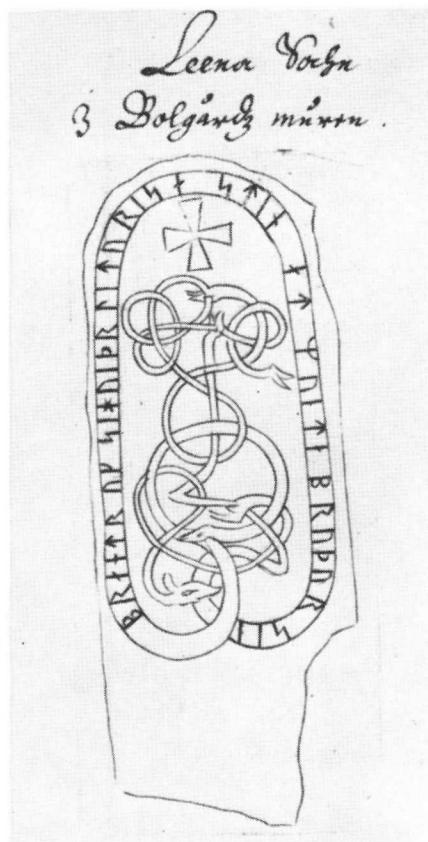

Fig. 218. U 1026. Lena kyrka.
Efter kopparstick av Bureus.

har granskat inskriften den 4 sept. 1727. — Stenen uttogs ur bogårdsmuren och restes på sin nuvarande plats genom R. Dybecks försorg år 1864 (se nedan U 1027). I sin förteckning över fornlämningar i Lena sn meddelar han: »På höjden vid prestgården äro följande i år ditflyttade runstenar, nämligen: En som tillföre var inmurad i bogårdsmuren [U 1026], ett stycke af en innevarande år under kyrkgolfvet funnen [U 1027] och en del af en, som fanns i jorden å kyrkogården [U 1028].» Och i *Sveriges runurkunder* (s. å.): »Denne väl bibehållne runsten har åtminstone sedan början af 1600-talet varit inmurad i den inre sidan af Lena kyrkas bogårdsmur. Han upptogs sistlidne sommar och restes å Kyrkvallen.» Enligt beskrivningen till Geologiska kartbladet »Salsta» funnos »S. vid kyrkan tre [runstenar]»; det är U 1026—1028 som avses. Stenen restes ånyo på samma plats år 1951.

Grå granit. Höjd 1,60 m., bredd 0,70 m. Ristningsytan är plan och tämligen slät. Ristningen är djupt huggen, med breda, i botten rundade linjer. Den är synnerligen tydlig. Man kan icke tveka om någon enda detalj.

Inskrift:

brantr . uk . sihuipr . litu . risa . stin . at . munta . bropur

Brandr ok Sigvindr letu ræisa stæin at Munda, broður.

»Brand och Sigvid läto resa stenen efter Munde, (sin) broder.»

Fig. 219. U 1026. Lena kyrka. Efter B 521.

Till läsningen: Intet sk vid inskriftens början och slut. Alla **t**-runor ha bst lågt ansatta: särskilt är detta fallet med 25, 33 **t**. I runorna **b**, **r**, **u**, **l** utgå bst från ramlinjen ett stycke t. h. om hst. 16 **l** skiljer sig härigenom tydligt från 32 **n**. Övre h. bst i 11 **h** är längre och tydligare än de övriga och svagt böjd uppåt (endast denna har blivit ifylld på fotot). Runan får därigenom utseende av **k**. Även om man kan tveka, är dock **h** den rätta läsningen. 21, 26 **i** äro icke stungna. 13 **i** står i en avsats på stentytan, och runans övre del saknas. Det kan dock icke vara något tvivel om läsningen (**r** är uteslutet).

Bureus: 11 **h**, 32 **n**. — Caspar Cohl: 11 **h**, 32 **l**. — Rhezelius: 11 **h**, 32 **n**. — Hadorph och Leitz: 11 **h**, 32 **l**. Sk efter 6 **r** är +, efter 15 **r** och 27 **n** ×, övriga . Peringskiöld har i *Monumenta* 2 med blyerts gjort anteckningen: »för Multa har Bureus Munta som är rättare». — Celsius: 11 **h**, 32 **n**. — Dybeck: 11 **h**, 25 **a**, 32 **n**. »Det sednare **i** i **sihuiþr**, som står invid en flaga, tyckes i denna hafva ett mycket oredigt **r**-kännestreck (**sihurþr**), men det är osäkert. Kännestrecket till **n** i **munta** har af ristaren huggits nog högt upp å stafven, i följd hvaraf runan fått utseende af **l**, det även Bautil rätt uttryckt.»

Mansnamnet *Brandr* är icke vanligt. Det förekommer tecknat på samma sätt (**brantr**) även i Öl 28, Vg 135 (L 1327) och på en nyfunnen runsten i Bälinge kyrka (*Fornvännen* 1943, s. 314); dessutom tecknat **bratr** U 1036, en nyfunnen runsten i Åkerby kyrka, Uppl. (*Fornvännen* 1950, s. 334) och L 1069 Högs kyrka, Hälsingland. Det är anmärkningsvärt, att de fyra belägg, som finnas från Uppland, allesammans tillhöra trakten N om Uppsala, socknarna Lena, Tensta, Bälinge och Åkerby. Spridda belägg finnas även från medeltiden. Namnet *Brandr* är enligt Lind vanligt på Island allt ifrån 900-talet, men långt mindre brukligt i Norge. — Mansnamnet *Mundi* är även belagt U 90.

Ornamentiken innanför runslingan är ett skickligt spel av band och linjer, mycket väl utfört.

1027. Lena kyrka.

Pl. 58, 59.

Litteratur: D 1: 223. R. Dybeck, Reseberättelse (1864), Fornminnen i Lena sn 1864 (ATA); UFT h. 5 (1876), s. 31. Äldre avbildning: Dybeck (D 1: 223).

Runstenen, som endast är ett större fragment, står på samma kulle som U 1026, 150 m. SV om kyrkans torn, 70 m. S om bogårdsmuren.